

Dues mostres de Teatre Català del segle XVII

**Nota i transcripció de
Pep Vila**

Presentem avui dos textos fragmentaris de teatre català del segle XVII que malgrat la seva segmentació no deixen d'ésser una aportació de caire general a un període prou migrat en textos i edicions. Tampoc no abunden les obres de teatre en aquesta època si exceptuem, entre els més coneguts, els casos de Vicent Garcia pel que fa a la comèdia hagiogràfica, i F. Fontanella que intentà conrear un teatre català, apte per a una minoria selecta, el primer que impulsà un teatre nacional. D'ell sabem per una lloa introductòria **d'Amor, Fermesa i Porfia** que vol adonar **aliento nou** a la musa catalana.

En el present treball, i per motius d'espai, hem fet la transcripció dels textos. Deixem per un proper número un estudi aprofundit de les dues peces. De la [**Relació dramàtica de la nativitat del Fill de Déu**] n'editem un fragment conservat del tercer i darrer acte. L'obra en el seu conjunt pertany a l'anomenat «Cicle de Nadal», i creiem que conserva certes similituds i esquemes propis de les nostres nades i misteris nadalencs més consagrats com és l'adaptació de cançons de tipus tradicionals, la caracterització dels personatges, la importància del tema marià, les al·lusions a la redempció del llinatge humà, i el tractament del tema de les profecies, etc. Hem de remarcar els tres nivells estilístics i alhora lingüístics. Un nivell representat per l'àngel, i els pastors provinents del món del bucolisme fontanellesc, un segon nivell vist a través del **rústic**, amb expressions grolleres, una llengua simplista i viva amb freqüents dialectalismes rossellonesos. Un tercer i darrer que el trobem en els parlaments dels dos gascons que donen una nota exòtica a la narració, amb alguns trets lingüístics gascons encara que el text pot passar com a fronterer entre el llenguadocià foixenc amb un regitzell de catalanismes.

LA LOA PER LA COMEDIA

Per contra, el fragment de la **loa** conservada ja ofereix més problemes per a la seva justa interpretació. Es tracta d'una **loa** que servia d'introducció a una comèdia. Sabem que hi ha dos folis arrencats el que ens impedeix saber el nus de l'obra tot i que coneixem el començament i el desenllaç. Fent un recompte aproximat dels versos que manquen, més el nombre dels conservats, podem saber que la **loa** devia tenir uns 800 versos, el que li dóna unes característiques excepcionals dintre aquests tipus de pròlegs que servien per trencar el gel entre els actors i el públic. En aquest cas, l'intent és més ambiciós i podem parlar de «loa entremesada», una veritable obra que servia de pòrtic a una altra que malauradament hem perdut. Destaquem també el seu caràcter dialogant, els actors es dirigeixen al públic de forma indirecta després d'una obertura musical. No es tracta així d'una obra menor, protocolària, d'alegat o d'alabança, tot i que defensen el text i l'esperit de l'obra mentre demanen benevolència i la comprensió de l'auditori. Hi ha traços que permeten afirmar

Vicent Garcia, autor de la "Comèdia de Santa Bàrbara"

que es podria tractar d'una obra gairebé autònoma, una representació dintre una altra representació que obria pas a la comèdia.

No en sabem res de l'obra que venia després. El manuscrit resta incomplet, amb senyals evidents de la manca de folis. Tan sols ens cal afegir que l'home de teatre castellà, Agustín de Moreto, publicà entre 1653 i 1654, una comèdia amb el nom d'**El Desdén**. El tema de l'obra té com a rerefons Catalunya i la Barcelona de 1652, amb ambientacions provinents del món dels carnestoltes barcelonins. Essent la literatura catalana de l'època, en un tant per cent molt elevat, tributària dels models castellans del Segle d'Or caldria preguntar-nos si aquesta comèdia, avui perduda, era un calc, un reflex, una acomodació del treball de **Moreto**, o només es tractava d'una simple coincidència pel que fa al títol general de l'obra.

Aquesta **loa** és un entrellat d'idees, de conceptes, de personatges abstractes i allegòrics, en un to de disputa o de lluita dialèctica entorn de la figura principal que és el Desig. A la fi, el Desig surt triomfant dels paranys i les objeccions que li posen els altres personatges agrupats en dos cercles, els uns a favor i els altres en contra. En una primera lectura sembla que l'objectiu del desig és el de triomfar d'agradar a la concurrència, a un auditori possiblement reduït que és el que jutja i li dona el

lloer. D'una banda a través de la **loa** s'interpreta aquestes ganes d'agradar amb l'obra, i en un nivell més particular el desig com a personatge ha de convèncer un cercle d'amics que segurament representaven l'obra per a ells mateixos.

Crec que ens trobem amb una obra que resumeix aquells darrers intents propiciats per Fontanella de crear un teatre per a un auditori selecte, d'iniciats, on només uns quants tenien la clau de l'obra.

MANUSCRITS (1) I EDICIO

Les dues obres provenen del manuscrit núm. 15 de l'**Arxiu dels Pirineus Orientals** de Perpinyà, de finals del segle XVII. La [Relació dramàtica] ens ha arribat també a través dels ms. núm. 16 d'aquest Arxiu, d'un tercer del fons de **Vallat** (2) de Montpeller, i un quart, avui perdut, esmentat per J. Sebastià Pons amb el núm. 356 de la seva **Bibliographie Particulière** (3).

Quant a l'autoria de l'esmentat manuscrit poques notícies en tenim, i tampoc no disposem de prou espai per analitzar dues o tres hipotètiques procedències.

Hem fet la transcripció dels textos d'acord amb l'original. Hem usat les normes preceptives en aquests casos. Els fragments que hem pogut reconstruir a partir del text malmès per la humitat i per la fragmentació figuren entre claudators i amb punts suspensius els mots i els versos que ens manquen. El títol del misteri nadalenc, també entre claudators, prové i l'hem manllevat del que figura en el ms. del fons Vallat, de 1730.

Pel que fa al text llenguadocià - foixenc hem seguit per a la seva normalització i comprensió les indicacions i correccions que molt amablement ens féu X. Lamuela. Vull regraciar-li públicament la traducció al català d'alguns d'aquests passatges que aporten claredat a uns parlaments en alguns casos prou obscurs, i que donem a conèixer en una nota a peu de pàgina, vers per vers.

(1) Aquests ms. núm. 15 i 16 venen descrits en el nostre treball, **Noves aportacions a l'estudi del Cicle de la Passió** dins «Estudi General» revista del Col·legi Universitari de Girona. Vol. I, núm. 2, Girona, 1981, pàgs. 46-47.

(2) Aquest manuscrit del qual en posseïm fotocòpia fou donat a conèixer per J. Amade, en la seva **Bibliographie critique pour l'étude des origines et des premières manifestations de la Renaissance littéraire en Catalogne au XIXe siècle** (Toulouse-Paris, 1924), pàgs. 25-26.

(3) **La littérature catalane en Roussillon au XVIIe et au XVIIIe siècle. La Littérature catalane en Roussillon (1600-1800). Bibliographie** (Tolosa - Paris, 1929).

[RELACIO DRAGMATICA DE LA NATIVITAT DEL FILL DE DEU]

[Personatges: Sant Joseph, Tirsis pastor, Melibeo pastor, Amintas pastor, tres hostalers, Maria Santíssima, Filida y Anarda y Celia pastoras, Payrot y Martí gascons, y rústich.]

FRAGMENT DEL TERCER I DARRER ACTE

- Pairòt**
- 1 Cèrtes...
per saupre...
belèu nòstre...
revendra al goujat.
- Fan alguns passos.**
- Rústic**
- 5 ¿Així gascons me aguardau
com me ebiau promès?
- Martí**
- Ma hel, nosaux nou'n anàn
per saupre l'enfan oun es.
- Rústic**
- Quin infant; qua voleu?
- Pairòt**
- 10 Vòs y venge ambe nosaux
et t'u dirén pel camí?
- Rústic**
- En quin lloc havem d'anà?
Parlau, digau si y ha gaira.
- Martí**
- 15 Calquis mainatjous en l'ayre,
èron pulidis a rabí,
èron luzents cum un esclaire,
an dit que dins lu pahís
es nascut non a pas gaire
un enfantet coume un lis
- 20 et que pòrta fòrso causos.
- Rústic**
- Sum perdut,
jo me cagui dins las calsas,
tut axò són nobas falsas.
Aquells gujats qu.haveu vist
- 25 que caminàvan per l'ayra
sun diablots, mal esparits,
y nu sun sinú xarraires.
- a part**
- Als gascons vull atrapà,
ténan las mans tant arpudas
que s.y pudian arribà
- 30 adéu mas perlas perdudas!
- Pairòt**
- Disos que n'i vòs pas vengo.
- a part**
- Secada se'ls fos la llenga
a tots aquells xarairots,
- 35 palabreros, mainatjots.
¿Per què dir qui era nat?
- Martí**
- Que dises, qu'as mormourat?
- Rústic**
- Jo dich que.u deixem per ara
y que.u guardem per demà.
- Pairòt**
- 40 Nosaux y bulèn anà;
belèu nous darà quicòn.
- Rústic**
- Falts que.us mat maldits gascons;
sou difícils d'enganyà.

4. agradarà al noi; 7-8. A fe! Nosaltres ens n'anem; 10. Vols venir-hi amb nosaltres; 14-20. Alguns nenets a l'aire, / eren bonics que corprenien, / eren lluents com un llampec, / han dit que al país / ha nascut no fa gaire / un infantó com un lliri / i que porta moltes coses; / 32. Dius que no hi vols venir; 37. Què dius, què has murmurat? / 40-41. Nosaltres hi volem anar; / potser ens donarà quelcom/.

Martí
Vòs faire lèu?
45 Et qualo fantasiò!

Pairòt
Martí, marxén-s y nosaux.

Rústic
Sí, anem.i de companyia;
mes si aguardàvam lu dia?

Martí
E tout te fa embaràs;
50 aném-nu'n de aqueste pas.

Rústic
Aguarda maldit gascú,
lu mínyonet és tut nu
y tindrà por de vosaltres.

Pairòt
Que de journetos nous embaulos,
55 [a]diu, aquí te quitàn.

Rústic
Pairòt, escolta entretant,
ets un terrible gujat;
de perlas nu.n haureu cap,
home tinch de rebantà;   **a part**
60 mirau que.us vull abisà
que tostemps fassau juguinas
a l'infant perquè no plúrias.
Ay! mare de Déu de Núria,   **a part**
guardau-me las perlas finas

Los dos gascons
65 Nosaux y aàn per lu fa rira.

Rústic
Això sí qu.és saber dira,
sabé fe... sabé fe jochs.
Anem los tres qu.m regiri
a posar-nos los esclops.

**Y entre tant
las bonas festas
donarem a estos
senyors.**

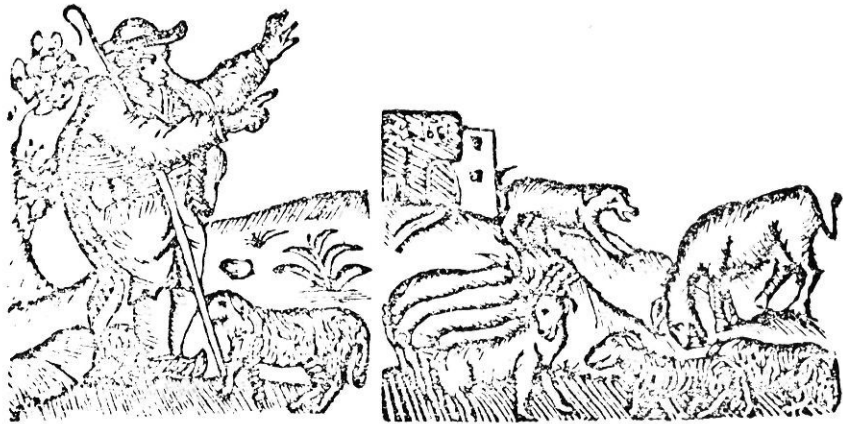
**Se'n van tots tres y de una part ixen
los pastors y pastoras y de l'altre lo
àngel.**

l'àngel
70 Alto pastors, deteniu-vos!
Ja és sagrada la terra
que pizau, donchs preveniu-vos
per visitar la partera,
y al qui per redimir-vos
75 infant nat farà la guerra
contra.ls infernals assírios.
Entrau zagalas hermosas
al parterra gloriós
ahont florèixan tres rosas
80 ab sos matizats colors;
càndida rosa és la mare,
dorada rosa és lo espòs;
rosa encarnada és lo fill
del roser de Jericó;
85 qui las fullas més distants
ab duplicada unió
en sa mare y en si mateix
ha vinculat son amor.
Fecunda virginitat
90 de la mare és lo blasó,
lo ésser home y lo ésser deu
ab vinclè tant portentós
un sol supòsit diví
sustenta essent els dos.
95 Així hermosas pastoras,
així insignes pastors
a la trinitat terrestre
que d'est cortal gloriós
fan un cel més resplandent
100 que.l firmament lluminós.
Presentau humils les dàdivas,
y ab ànimo generós,
a la sagrada família
perquè ab usuras majors
105 vos satisfarà las vostras
y os colmarà de favors.
Comensa tu, eloqüent Tírsis.

44-45. Vols anar de pressa?/Quina fantasia!;/46. Martí, anem-nos-hi nosaltres. / 49-50. Tot et molesta (t'impedeix de marxar); / anem-nos-en d'aquest lloc./ 54-55. Ens preocupes amb foteses; / adéu, aquí et deixem; 65. Nosaltres hi anem per fer-lo riure.

Un pastor menant un ramat de bens vers la cova.
Gravat popular. Segle XIX.

Tirsis

Jo vaig obeir gustós.

**Se arrodilla devant Jesús,
y diu portant un anyel
artificial:**

110 Puig sou nat, anell del món,
aquest també os offerrech
y humilment també rendesch
a estas doradas plantas
totes les coses y quantas
en lo món possehesch.

**Se arrodilla devant Maria,
y diu:**

115 Acceptau mare divina
de aquest humil pastor
est capó y esta gallina
que.us dóna de tot son cor.

**Arrodilla's devant Joseph,
y diu:**

120 Feliz espòs ja vellet
pus y vostre edat declina,
ab aquesta barratina
vos podreu guardar del fret.

**Filida se arrodilla devant
Jesús y observa las matexas
que Tirsis y ho faran així
mateix los demás.**

Filida

125 Esta cinta vos presento,
senyor de la eternitat,
ja que vostre immensitat
té cintat tot l'univers
per restablir lo comers
entre la terra y lo cel;
encobriu ab l'humà vel
130 la sublime magestat.

devant Maria

Vós qu.entre totes les mares
sola guardau la pureza,
acceptau de ma pobresa
tres pastorils almares.

a Joseph

135 A vós pare opinat
de l'infantet que adoram,
aquestas mitjas d'estam
ofereix ma voluntat.

Melibeo a Jesús

140 Un parell de colomins
ha de ésser lo meu present,
o fill de l'omnipotent
perquè nos siau propici;
pus veniu per fer l'ofici
de víctima y de sacerdot,
145 tórtoras, colomins y tot
enclou vostre sacrifici.

a Maria

Vós, o mare sens igual,
per mare del pur amor
en obsequi de mon cor
150 acceptau aquest primal.

a Joseph

Mon rústich present remato
en vós Joseph venturós;
aquí teniu un gayato
guarnit de flochs y de flors.

Celia al Jesuset

155 Pus bellíssim infantet,
etern fill del Pare etern,
en tant rigurós hivern
sou nat en esta estableta,
preneu aquesta manteta
160 per preservar-vos del fret;
per tenir-vos més estret
y ajusto aquesta bata.

a Maria

165 O mare la més ditxosa
de l'infant més peregrí,
vos presento esta filosa
cuberta de or barbarí.

a Joseph

170 Feliz Joseph, venerat,
del qui a la terra piza
vos presento esta camisa
ab punys y collet brodat.

Amintas al Jesuset

De Israel sou monarca,
de las gerarchias glòria;
per vós alcansam victòria
de tots nostres enemichs;
175 pus de llurs llaços inichs
en naixent nos deslliurau,
eix cabridet acceptau
figura dels redemits.

a Maria

180 Bella Judith vencedora
de l'Olophernes altiu,
pus que al poble captiu
alcansau la llibertat,
est llorer així dorat
vos dono ab efecte viu.

A Joseph

185 Acceptau, venerat vell,
per exemir-vos del fret
aquestas calsas de pell
guarnidas de nou floret.

Anarda a l'infantet

190 O adorable infant,
vós sou lo esperat Messias
y segons las profecias
haveu d'ésser home Déu,
monarca del poble hebreu,
de l'univers redemptor;
195 agraphida a vostre amor
esta embolca vos presento,
acceptau-la ab lo contento
que.us la presenta mon cor.

a Maria

200 Rosa sou de Nazareth,
vostre ditxa és sens igual;
estos granets de coral,
y aquestas estisoras
són las rústicas penyoras
de mon afecte immortal.

a Joseph

205 Pus teniu blanchs los cabells,
espòs de tant jove esposa,
preneu esta vara hermosa
símbol dels millors concells.

Los tres pastors arrodillats devant Jesús, Maria i Joseph dihuen:

Acceptau família santa
210 lo obsequi generós
qu'en estos rústichs presents
vos demòstran tres pastors.

Las tres pastoras també arrodillades dihuen:

També nosaltres pastoras
Jesús, Josep y Maria
215 vos pregam per cortesia
d'escusar la grosseria
de les rústiques penyoras.

Tots se retíran y ix lo rústic de un costat y altre mirant.

Rústic

Los gascons se'n són fugits,
i totom se n'és anat,
220 i aqueix minyó qu'és nat
jamés a volgut plorar.
Ja que no.m puch profità
223 restau-vos en bonas nits.

La fugida a Egipte. Gra-
vat popular. Segle XIX.

LOA PER LA COMEDIA DEL DESDENY AB LO/DESDENY

Representants: Lo Desitg, lo Temor, lo Temps,
lo Desengany, lo Mèrit, la Esperança, la Fortuna,
la Desconfiança, la Enveja, la Música.

Descobre's lo Desitg assentat en una cadira com adormit y canta la Música.

Música

Cuydado, quietud, sosego,
silenci, que.l desitg dorm!
No.l desperteu, qu.és prodigi
que.l desitg tinga repòs.

Lo Desitg recita entre somnits

5 Aguarda, detente, espera,
fantàstica illusió,
no axí me usurpes lo premi
que.m procuro venturós.

L'Esperança canta al costat dret de la cortina

Bé pot descansar sens susto
10 qui al mèrit té per son sort,
que vigilància sens mèrit
és fatiga sens repòs.

Lo Desitg recita encara com adormit

¿Quin triumfo, digas-me, logra
privant-me de ser ditxós
15 quant no és victòria lo vèncer
al que té.ls sentits com morts?

Lo Temor canta al costat esquerra de la cortina

No molt confiat descanse
qui.s funda en agenos vots,
que.l gust no sempre se inclina
20 de la part de la rahó.

Lo Desitg recita entre somnits

Basta. Si.l llorer me llevas,
lleva'm la vida. Però (alça's)
primer, per los cels sagrats,
a l'impuls de mon esforç
25 moriràs tu. Mes, què miro? (desperta's)
A.y confusió major?
Apenas de mas fatigas
descansava en un son dols
en què venturós gozava,
30 allà en la imaginació
gustos aparents de un premi
ab què.m creye ser ditxós,
(que un desditxat entre somnits
solament ser ditxós pot)
35 quan la racional idea
enagenada als transports
ab què.ns priva del...
la natural propenció...
me representava en

40 que un ímpetut...
ab atractiu so...
usurpar-me de n...
lo dols llorer...
que.s preven...
45 y despèrtan...
veig que.n conforme...
noblesa, benignitat,
prudència, agrado, voler,
donaire, bon gust y alf...
50 la hermosura y discre[ció]
fent d'aquesta sella...
la transfórman mi...

Canta l'Esperança

Prosegueix desig ta...

Canta Temor

Suspèn desig ta...

[Espera]nça

55 Que.l detenir-se és defecte.

Temor canta

Que l'exposar-se és error.

Desitg

Valga'm lo cel! Quin enigma
d'estas dos veus se compon,
quant la una me amonesta
dient-me ab son cant sonor:

Esperança canta;

Desig representa

60 Prosegueix desitg, no.t turbes!
Y l'altre, ab afecte nou,
encontradament me diu:

Temor canta

Suspèn desitg ta intenció.

Desitg representa

65 Com podrà d'estas dos veus
lo avis conformar-se? Com,
pus en efecte en qui espera
és evident la rahó.

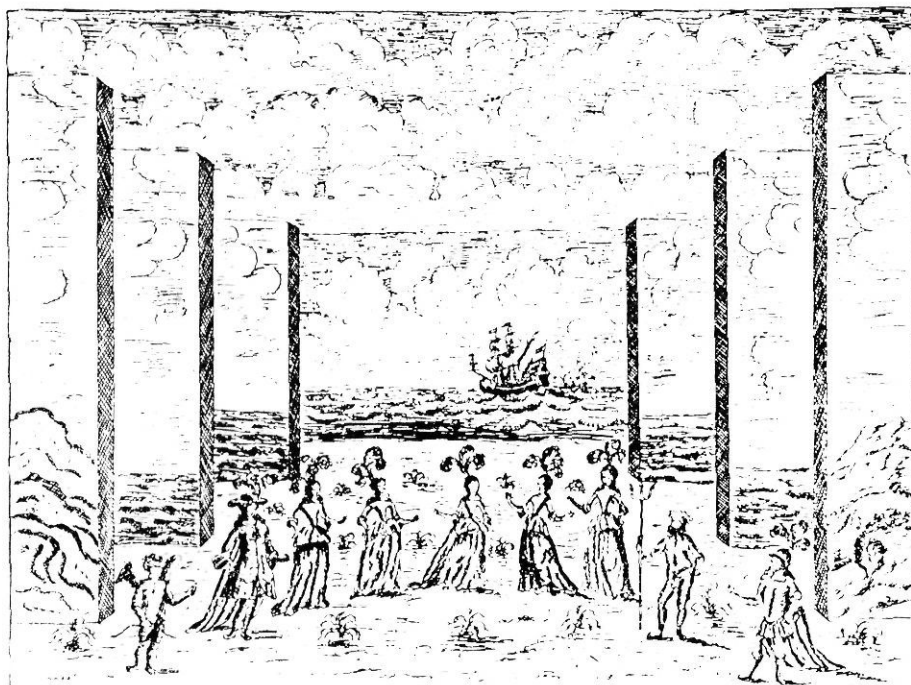
L'Esperança canta

Desitg representa

70 Que.l detenir-se és defecte;
y en qui mal fundat se mou
és també acertat lo dir

Temor canta

que l'exposar-se és error.

Comèdia mitològica de Calderón de la Barca, l'Amor, el Vent, Nimfes, Ocea i Mart.

[Desitg] representa

A qual, donchs, confusa idea,
a qual, donchs, a quals dels dos
75 seguiràs per acertar?
Qual deliberació
podrà ser la més segura?
...it empenyo, dubte fort,
en est confús laberinto
80 assistirà ab lo fil d'or
...Ariadna a Thezeo
.....en Creta? Qui?

[L'Esperança i el Temor]

Jo.

[Desitg]

85 Valga'm lo cel! En dos parts
ab terme igual se'm respon
confont més en ma idea
la determinació.
Veus inconegudes, ¿qui
benignament vos promou?
90 Manifestau-vos de gràcia,
no.us oculteu més, qui sou?

L'Esperança ix.

Jo só, desitg, l'esperança.

Ix lo temor

Jo só, desitg, lo temor.

Esperança

Sens mi no se alcanza ditxa.

Temor

95 Ni sens mi venturós sort.

Desitg

Per qui.n fils dos me assistiu,
què voleu de mi los dos?

Esperança

Jo vinch a donar-te alientos
perquè aspireu al que vols.

Temor

100 Y jo per això infundir-te
discretas imprecacions.

Desitg

Igualment vostres avisos
me tenen en suspensió.
¿Que faré, donchs,?

105

¿Confiat esperaré,
o.m contindrè temerós?

Esperança canta

Si a un impossible no aspiras,
bé, desitg, esperar pots,
que.l voler no pot offèndrer
quant és amb veneració.

110

Desitg

Ben vist és que.l bon affecte
de servir basta, no sols
per disculpa al que procura
cumplir ab sa obligació,
mes té.ncara un no se què
de agradable o de gustós,
que se atrau la complacència
o la dissimulació,
que per soberà que sie
l'objecte que al desitg mou,
dissimula al ser volgut
per sa pròpia estimació,
ab què, seguint mon propòsit,
per ser empenyo forçós,
me aventuraré al que intento
com me indica ton exort.

125

Temor
No fasses tal! Desitg, mira!

Desitg
Què he de mirar? ¿A.y rahó
que a mon intent contradiga?

Temor
130 Rahó y ha. Ou-la.

Desitg
Gustós
espero, y de ton avís
algun llum per ma intenció.

Temor canta
Desitg, si.l mèrit te falta,
135 voler és indiscreció,
que esperances mal fundades
naufràgan al millor port.

Desitg
Bé dius, temor, no.y ha dupte
que la injusta pretenció
140 en la mateixa bonança
pert de sa ventura.l nort;
y no.y ha rahó que baste
per disculpar al pilot
que.n la tranquil·litat pert
145 inmeditat lo timó.

Esperança
Això és engany de la idea,
que fa montanyes de horror
y per fugir la fatiga
desconfiada no.s mou.

Temor
150 Y també.l precipitar-se
exposant-se a un desonor
és profanar lo bon crèdit
per satisfer sa paciò.

Desitg
155 Si, més no és la tibiesa
falta de voluntat?

Temor
No.
Que quant intenta lo affecte
justificar-se zelós,
en sas accions se mesura,
160 y en tal cas la opreció
és més discreta advertència
que culpa.

Desitg
Temor, ¿com pot
passar la trepiditat
165 per plaça...?

Esperança
Això
és més desmentir lo mèrit
que solicitar son sort.

Desitg
170 Sens dubte; que qui desitja
no appetiteix las dilacions,
y qui differeix los fins

fa vèurer que lo que vol
ho.s fa indigne de son gust
o no.l satisfà del tot.

Temor
175 Antes bé,l ser confiat
profana las perfeccions
del que desitja, perquè
pot s'altiva presumció
persuadir-li que té
180 qualitats interiors
perquè negligent confie
alcansar lo que ab suor
no poden mereixer...

Desitg
Que bé.l pensament...
185 veritat és; pus lo...
faltat de meditació
de las pròpias...
se presum mere[ixedor]
del que espera t...
190 del crim de d...
suposará fa...
en lo que.s...

Esperança
Y també.l...
suposa en si imper[fecció?]

Ix la Descomfiança y diu
195 No.y ha tal.Falcedat és
aqueixa proposició.

Desitg
¿Qui interromp nostre discurs?

Descomfiança
La descomfiança só,
que per retenir lo impuls
de la esperança és forçós
200 que.l discret de mon repòs
li servesca de grilló
y... ment proposa
son dictamen enganyós,
205 que.l descomfiar és culpa
per desmentir son soborn.
Vinch a defensar la causa
del Temor o discreció,
que.l ser tímida a discret
210 qualitats tant iguals són
que sols las diferencia
la diversitat del nom.

[Esperança]
Luego,l ser descomfiat
215 és tenir disposicions
per ser prudent?

Descomfiança
Clar està!

Espe[rança]
Això és error,
que com lo descomfiar
prové de tenir-se en poch,
220 erra dient qu.és prudència
lo qu.és desesperació.

Desconfiança

Mal dius, esperança. Ans bé,
com qui desconfia enclou
los dubtes que.s proposa
225 ...ecte o veneració
...pendràs de l'objecte
...suspèn eixa atenció
rer que.l contenir-se
.....ui generós
230 .....qualitats
que mou sa inclinació
així no és desesparar.

[Esperança]

Com no.u és? Però millor,
ab sa claredat, lo Temps
235 descidirà esta qüestió.

[...]

Ha de l'imperi del temps,
ha de la enterna regió,
tu que a emulació del fènix
cada instant revius, si mors!

Temps a la cortina

240 Qui de ma velocitat
lo curs precís interromp?

Desitg

No és hu de sol que.t solicita,
qu.és lo cuydado de molts.

Temps

245 Per detenir-me,ls cuydados,
encara que molts, sou poch.

Esperança

Ma veu, donchs, te detindrà,
pus que suspèn tot un món.

Temps

Qui ets tu que tant confias
en lo sonor de ta veu?

Esperança

250 La esperança só, que imploro
per cert fi. Ta decisió,
que ha de pesar de las cautelas
lo temps ho dessideix tot.

Ix lo Temps

Què vols de mi?

Esperança

255 Esta-me atent.

Desitg

Millor te informaré jo,
que la Esperança és suspecte,
perquè ab sas reflexions
afal.lagant los sentix
260 soborna ab enganys los cors.
Jo, Temps, però, mal comenso
suposat no só jo sol,
més, bé dich que encara que
las voluntats sien nou
265 que.n servir aquesta junta
congregar sab el fervor,

per lo respecte las féu
tant conformes la unió
que.n mi sol, que só.l desitg,
270 recopilan sa atenció.
Jo donchs, Temps, per no donar
a la ociositat lo lloch
que la prudència el.legí,
per la moderació,
275 o perquè la juventut
compel.lida de l'ardor

[manquen dos folis.]

[...]

...que si el gust dels que han de dir-me
cuidados no satisfà,
per molt que me patrocine
280 la fortuna serà en va,
que no.s consegueix bon fi
del principi qu.és errat.

Temps

En lo que discret proposas,
jo, Desitg, só de ta part
285 si.l vot és de l'auditori.
Lo procurar, lo oblidar,
és disposar la fortuna
per lo aplauso universal,
que al fil fabricar prudent
290 ab principis ben fundats,
satisfà la diligència
ab lo aplauso del treball.

Desengany

No.m desagradal que dius,
que.l prevenir meditat
295 als que han de aplaudir la obra
és medi molt eficàs
per no desmerèixe.l premi.

Desitg

Pus sou de conformitat,
antes que de la fortuna
300 consulte.l vot soberà
previndrè de l'auditori
la prudent benignitat.
Il.lustre auditori a qui
pròdich lo cel adornà
305 tant de qualitats discretas
com d'hermos qualitats,
jo só.l Desitg, corta cifra
de nou humils voluntats,
que.n lo afecte de servir-vos
310 no.n trobarà amor de iguals,
que com als uns lo respecte
y als altres lo natiu sanch
los...
en...
315 la pr...
en com...
y com per...
després de...
diferents me...
320 los ha aparegut...
que.n qui per natura...
és benigne, o no és ingrati
si.l que mereix no li donar
del desig se satisfà

- 325 amb la representació
de una comèdia, esperam,
si no acertar vostre gust,
nostre afecte demostrar.
Lo Desdeny ab lo desdeny»
330 és la comèdia; mes, quan
fàltan las disposicions
tant en los representants
com en la obra,
lo error no sie no
335 amb los més rendits o...
vostre discreció imp...
esperant tots que ser...
vostre gust se comp...
en perdonar nostre...
340 cubrir...
disimular los...
y finalment en...
més per gràcia que per mèrit
vostre aprovació al relat.

Temps

- 345 Ja, Desitg, de l'auditori,
pots esperar confiat
que agrahit de ton afecte
generós se mostre...
concedin-te sa...
350 pu...
al temple...

[manquen uns quants versos]

[...]

.....seràs
...bé en assistir-me
.....e un instant

- 355 ...ants bons patrocini
no temo ja ser fatal.

[...]

Desengany hont és lo temple?

[Desengany]

Aquí està; mes esperau
que sa música sonora

- 360 millor nos informarà.

[La Música]

Lo qui espera tenir ditxa
de aquesta deytat se val,
que.l mèrit sens la fortuna
és tropés dels desdixats.

[...]

- 365 ...lo temple desitg,
...dius los dolços senyals.

[...]

...desitg sens temor pots
...uisos implorar.

[...]

- ...del temple venturós
370 ...del feliz tribunal.

[...]

...mon patrocini cerca
...acompanyat
...constant esperança
lo temps y lo desengany.

[...]

- 375 Deixa'm prosseguir a mi
que potser mon cant suau
inclinàrà son impuls
.....detindrà
...lo que cerca intrèpit
380 .....de ta deytat
.....que brille
.....altars.

Fortuna

Done-se-li fe mon temple
la entrada libre cantant.

Corre la cortina y ha de aparèixer la Fortuna en un sòlio, ab lo mèrit a un costat y la enveja a l'altre. Sona la música. l.s canta.

Música

- 385 Adoren a la Fortuna
los mèrits més soberans,
que no.y ha poder ab ditxa
sens lo auxili de son bras.

Desitg

- Deïtat soberana en qui,
390 pròdigament liberal,
la divisió dels premis
Júpiter deposità.
Lo Desitg só jo, que aspiro,
gustosament confiat,
395 a un cert llorer que.l bon gust
d'est auditori te'n mà;
y com sé que.m fàltan mèrits
que ygualen a sos quilats
recorro a ton patrocini
400 perque...

Fortuna

- Desitg, disposat,
tens ja.l premi que.t procuras,
no.t canses en relatar
lo que a mi m'és tant notori,
405 com a tots, ta voluntat.
No descomfies del premi
que ja.l mèrit que aquí està,
en eix cercle de llorer,
temps ha que.l té destinat.
410 Continua tont intent,
que.l que té de cortesa
sino satisfà al bon gust
a lo menos no.l desplau.
Y perquè no.n desconfies
415 lo mèrit te donaràs
...guariment...
lo llorer anticipat.

Desitg
La fineza te agrahesch.

Mèrit
420 Desitg, ta ventura és tal
que no.bstant las repugnàncias
ton front se coronarà.

Enveja
No farà si se li oposa
tot lo verí de mon art?

Desitg
Qui impedir vol ma ventura?

Fortuna
425 La Enveja, no.n fases cas,
que no.s pot dir venturós
lo que no.s veu envejat.
Corona, Mèrit, son front.

Enveja
De acorreguda me'n vaig. (Va-sse'n.)

Mèrit
430 Vés, que jo.l coronaré
a pesar de ton pesar.

Fortuna
Logra, desitg, ta ventura.

Desitg
Gràcies te'n dono immortals!

Fortuna
435 Asseu-te als peus de mon sòlio
y en ell content gozaràs
lo llorer que sollicitas.

Desitg
A tos peus me tens postrat.

Mèrit
440 Asseu-te, y eternament goza
del vert llorer que ton cap,
per gràcia de la fortuna,
participas de ma mà.

[...]

445 Llorer, immortal corona
de un desitg, la voluntats
qu.en ningun temps feita premi
al que.l mèrit no faltà.

[Al] temps que la música canta la di[txa]
[co]pla, posa lo Mèrit una corona de llaurer al
cap del desitg, y se cor[re] la cortina. Finida
dita copla.

Portada d'una obra escènica del segle XVII, en la
cual s'hi contenen algunes escenes escrites en català.